

Dosarul nr. 2r-458/23
2-21023193-01-2r-27102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. P. Harmaniuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

21 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Cristina Bacical,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Bacical împotriva Cristinei Bacical, intervenient accesoriu Ion Podgornîi cu privire la încetarea proprietății comune pe cote-părți prin vânzarea bunului imobil la licitație și distribuirea prețului proporțional cotelor-părți, încasarea din prețul cotei-părți a sumelor scadente necesare stingerii datoriilor la serviciile comunale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 februarie 2021, Sergiu Bacical a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Bacical, intervenient accesoriu Ion Podgornîi cu privire la încetarea proprietății comune pe cote-părți prin vânzarea bunului imobil la licitație și distribuirea prețului proporțional cotelor-părți, încasarea din prețul cotei-părți a sumelor scadente necesare stingerii datoriilor la serviciile comunale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Sergiu Bacical. A fost încetată proprietatea comună pe cote-părți în privința bunului imobil – apartamentul nr. 40, din mun. Chișinău, str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, deținut în proprietate de către Sergiu Bacical și Cristina Bacical în cote-părți ideale a câte $\frac{1}{2}$ în baza hotărârii din 08 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. A fost dispusă vânzarea la licitație a bunului imobil – apartamentul nr. 40, din mun. Chișinău, str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, cu distribuire prețului ulterior vânzării către coproprietarii Sergiu Bacical și Cristina Bacical, proporțional cotelor-părți deținute. În rest, cererea de chemare în judecată în partea pretenției de încasare de la Cristina Bacical din prețul cotei-părți obținut în rezultatul vânzării apartamentului, a sumelor necesare pentru stingerea tuturor datoriilor pentru serviciile comunale scadente la

momentul partajului, a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat din contul Cristinei Bacical în beneficiul lui Sergiu Bacical suma de 12 000 de lei cu titlu de taxă de stat, precum și suma de 9 500 de lei pentru asistență juridică, proporțional părții admise din pretenții, iar în total suma de 21 500 de lei, cu respingerea excedentului cheltuielilor de asistență juridică dispuse spre încasare prin prezenta hotărâre.

La 21 august 2023 Cristina Bacical a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat inclusiv repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea Cristinei Bacical cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelantei cererea de apel declarată împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La data de 17 octombrie 2023 Cristina Bacical a depus recurs împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În argumentarea cererii de recurs a indicat că a fost dusă în eroare de către reprezentantul său- avocatul Andrei Durnea, pe care a depus plângere la Comisia de etică și disciplină de pe lângă Uniunea Avocaților.

A menționat că avocatul nu a contestat hotărârea din 08 noiembrie 2021 a instanței de fond, cu toate că i s-a comunicat că deja a contestat-o.

A specificat că la 16 octombrie 2023 a avut loc ședința Comisiei de etică și disciplină de pe lângă Uniunea Avocaților, unde avocatul Andrei Durnea a fost sancționat cu amendă de 3 000 de lei, ceea ce dovedește că acesta i-a încălcat dreptul la o justiție echitabilă și este drept temei pentru revizuirea dosarului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că încheierea recurată a fost expediată în adresa recurentei prin intermediul poștei electronice la data de 12 octombrie (f.d.70 Vol.II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 octombrie, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 08 noiembrie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 21 august 2023, Cristina Bacical a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat, repunerea apelului în termen și casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea la rejudecare.

Prin încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea Cristinei Bacical cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelantei cererea de apel declarată împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În argumentarea soluției, instanța de apel a reținut că solicitarea de repunere în termen a apelului, pe lângă faptul că este nefondată, este și contrară prevederilor imperative ale art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Drept urmare, instanța inferioară a conchis asupra netemeinicei cererii de repunere în termen a apelului declarat de Cristina Bacical, cu restituirea apelului ca fiind depus în afara termenului legal.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justă concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Cristina Bacical în afara termenului legal și lipsa temeiului de repunere a apelului în termen.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speță, prin prisma art. 362 din Codul de procedură civilă, Cristina Bacical urma să declare apel până la data de 08 noiembrie 2021 inclusiv, cu toate acestea a depus cererea de apel abia la 21 august 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme menționează că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În corespundere cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite să prezinte probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Cristina Bacical nu a prezentat probe justificative și incontestabile în susținerea solicitării cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, care ar confirma imposibilitatea de a prezenta în termenul legal cererea de apel împotriva hotărârii din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în conformitate cu prevederile legale.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă, o cerere de repunere în termen este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate, fapte ce nu au fost probate în prezentul raport material litigios.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că întru admiterea repunerii în termen nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că reprezentantul său – avocatul Andrei Durnea a informat-o că a contestat cu apel în termenul prevăzut de lege hotărârea instanței de fond, ceea ce de fapt nu a făcut, aspect pentru care ulterior a fost sancționat de către Comisia pentru Etică și Disciplină.

Or, în sensul art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Prin urmare, se reține că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispune dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât

acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Ce ține de cerințele recursului cu privire la suspendarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-3284/21 din 08 noiembrie 2021 și anularea procesului-verbal din 20 iulie 2023, Completul de judecată notează că acestea nu constituie obiectul recursului în Secțiunea I.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Cristina Bacical.

Se menține încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Bacical împotriva Cristinei Bacical, intervenient accesoriu Ion Podgornîi cu privire la încetarea proprietății comune pe cote-părți prin vânzarea bunului imobil la licitație și distribuirea prețului proporțional cotelor-părți, încasarea din prețul cotei-părți a sumelor scadente necesare stingerii datoriilor la serviciile comunale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi